

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

29 iulie 2024*

„Trimitere preliminară – Politica agricolă comună – Regulamentul (UE) 2016/1012 – Animale de reproducție de rasă pură – Procedura de recunoaștere a societăților de ameliorare – Procedura de aprobare a programelor de ameliorare – Posibilitatea de a refuza aprobarea unui program de ameliorare suplimentar pentru aceeași rasă, referitor la același teritoriu, dacă această aprobare riscă să compromită un program de ameliorare deja existent – Dreptul crescătorilor de animale de rasă pură de a alege între diferitele programe de ameliorare existente”

În cauza C-286/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Brașov (România), prin decizia din 10 aprilie 2023, primită de Curte la 3 mai 2023, în procedura

Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip Simmental

împotriva

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă,

Agenciei Naționale pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu”,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, și domnii P. G. Xuereb (raportor) și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip Simmental, de N.-G. Comșa-Fulga, avocată;

* Limba de procedură: română.

- pentru Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă, de A.-A. Arseni, D. Dobrev și L. Dobrinescu, avocați;
- pentru guvernul român, de E. Gane și L. Ghiță, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de L. Radu Bouyon, B. Rechenă și F. Thiran, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (3) litera (b), a articolelor 8, 10 și 13, precum și a anexei I partea 1 secțiunea A punctul 4 și a anexei I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibridi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”) (JO 2016, L 171, p. 66), citite în lumina considerentelor (21) și (24) ale acestui regulament.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip Simmental (denumită în continuare „Asociația BR”), pe de o parte, și Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu” (România) (denumită în continuare „Agenția pentru Zootehnie”) și Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă (denumită în continuare „GT”), pe de altă parte, în legătură cu recunoașterea acesteia din urmă ca societate de ameliorare pentru realizarea unui program de ameliorare pentru rasa de bovine „Bălțată Românească”.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (1), (20), (21), (24), (31), (32) și (34) ale Regulamentului 2016/1012 au următorul cuprins:
  - „(1) Creșterea animalelor din speciile bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină ocupă un loc strategic din punct de vedere economic și social în agricultura Uniunii [Europene] și face parte din patrimoniul cultural al Uniunii. Această activitate agricolă, care contribuie la securitatea alimentară a Uniunii, reprezintă o sursă de venit pentru populația agricolă. Cea mai bună metodă de a promova creșterea animalelor din aceste specii este de a încuraja utilizarea animalelor de reproducție de rasă pură sau porci de reproducție hibridi cu o calitate genetică înaltă înregistrată.

[...]

- (20) Obiectivul general al programelor de ameliorare a animalelor de reproducție de rasă pură este de a îmbunătăți în mod sustenabil caracteristicile legate de producție sau de altceva decât producția ale animalelor de o anumită rasă sau de a conserva o rasă. Aceste programe de ameliorare ar trebui să acopere un număr suficient de mare de animale de reproducție de rasă pură ținute de crescători care, prin reproducere și selecție, promovează și dezvoltă caracteristici dezirabile la aceste animale sau garantează conservarea rasei, în conformitate cu obiectivele acceptate de comun acord de către crescătorii participanți. [...] Animalele de reproducție (de rasă pură sau hibride) care participă la un program de ameliorare sunt înscrise într-un registru genealogic sau zootehnic ce conține informații genealogice și, în funcție de obiectivele programului de ameliorare, fac obiectul testării performanțelor sau al oricăror alte evaluări, prin înregistrarea datelor privind caracteristicile în raport cu obiectivele programului de ameliorare în cauză. [...]
- (21) Dreptul unei societăți de ameliorare sau al unei exploatații de ameliorare care îndeplinește criteriile stabilite de a fi recunoscută ca atare ar trebui să reprezinte un principiu fundamental al dreptului Uniunii în domeniul ameliorării animalelor și al pieței interne. Protecția activității economice a unei societăți de ameliorare recunoscute existente nu ar trebui să justifice refuzul autorității competente de a recunoaște o societate de ameliorare suplimentară pentru aceeași rasă sau încălcarea principiilor care reglementează piața internă. În mod similar, aceasta nu ar trebui să justifice refuzul aprobării unui nou program de ameliorare sau al extinderii geografice a unui program de ameliorare existent pentru aceeași rasă sau pentru animale de reproducție din rasa respectivă care pot fi selecționate din populația de reproducție a societății de ameliorare care desfășoară deja un program de ameliorare al rasei în cauză. Cu toate acestea, în cazul în care, într-un stat membru, una sau mai multe societăți recunoscute de ameliorare desfășoară deja un program aprobat de ameliorare al unei rase, autoritatea competentă a statului membru în cauză ar trebui, în anumite cazuri specifice, să poată refuza aprobarea unui program de ameliorare suplimentar pentru aceeași rasă, chiar dacă programul de ameliorare în cauză respectă toate cerințele necesare pentru a fi aprobat. Unul din motivele refuzului ar putea fi faptul că aprobarea unui nou program de ameliorare pentru aceeași rasă ar compromite în statul membru respectiv conservarea rasei în cauză sau diversitatea genetică a acesteia. Conservarea rasei respective ar putea fi compromisă în special ca urmare a fragmentării populației de reproducție, ceea ce ar putea duce la creșterea numărului de cazuri de consangvinizare și de anomalii genetice constatate, la pierderea potențialului de selecție sau la un acces redus al crescătorilor de animale la animale de reproducție de rasă pură sau la materialul germinativ provenit de la acestea. Un alt motiv de refuz ar fi legat de consecvențe în ceea ce privește caracteristicile definite ale rasei sau obiectivele principale ale programelor de ameliorare în cauză. Într-adevăr, indiferent de scopul programului de ameliorare, și anume conservarea rasei sau ameliorarea rasei, autoritatea competentă ar trebui să aibă posibilitatea de a refuza aprobarea unui nou program de ameliorare pentru aceeași rasă în cazul în care diferențele în ceea ce privește obiectivele principale ale celor două programe de ameliorare sau caracteristicile esențiale ale rasei definite în programele de ameliorare ar determina o pierdere a eficacității în ceea ce privește progresul genetic pentru realizarea obiectivelor sau obținerea caracteristicilor dorite sau a caracteristicilor corelate sau în cazul în care un schimb de animale între cele două populații de reproducție ar însemna un risc de excludere de la selecție sau ameliorare a acelor caracteristici esențiale ale populației de reproducție inițială. În sfârșit, în cazul unei rase pe cale de dispariție sau al

unei rase autohtone care nu este întâlnită frecvent într-una sau mai multe regiuni ale Uniunii, o autoritate competentă ar trebui, de asemenea, să poată refuza aprobarea unui nou program de ameliorare pentru aceeași rasă pe motiv că programul de ameliorare în cauză ar împiedica punerea în aplicare efectivă a programului de ameliorare existent, în special din cauza necoordonării informațiilor genealogice și zootehnice sau a lipsei unor schimburi de astfel de informații ce ar împiedica să se profite de evaluarea comună a datelor colectate privind rasa respectivă. În caz de refuz al aprobării unui program de ameliorare, autoritatea competentă ar trebui să le ofere solicitanților în toate cazurile o explicație motivată și dreptul de a contesta decizia de refuz.

[...]

- (24) Asociațiile de crescători, organizațiile de crescători, care pot fi și întreprinderi private, sau organismele publice ar trebui să fie recunoscute ca societăți de ameliorare doar în cazul în care la programele lor de ameliorare participă crescători și în cazul în care se asigură că crescătorii în cauză au libertatea de alegere în ceea ce privește selecția și ameliorarea animalelor lor de reproducție de rasă pură, au dreptul de a înscrie în registrele genealogice descendenții proveniți din animalele respective și au posibilitatea de a fi proprietarii animalelor în cauză.

[...]

- (31) Cooperarea transfrontalieră ar trebui să fie facilitată între societățile de ameliorare și între exploatațiile de ameliorare care doresc să coopereze, asigurându-se totodată libertatea antreprenorială și înlăturarea obstacolelor în calea liberei circulații a animalelor de reproducție și a materialului germinativ provenit de la acestea.
- (32) Deoarece este posibil ca o autoritate competentă să trebuiască să aprobe mai multe programe de ameliorare desfășurate de o anumită societate de ameliorare sau exploatație de ameliorare pe care a recunoscut-o și întrucât este posibil ca o autoritate competentă să trebuiască să aprobe extinderea pe teritoriile sale a programelor de ameliorare desfășurate de o societate de ameliorare sau o exploatație de ameliorare recunoscută într-un alt stat membru, recunoașterea societății de ameliorare sau a exploatației de ameliorare ar trebui separată de aprobarea programelor lor de ameliorare. Cu toate acestea, atunci când evaluează o cerere pentru recunoașterea unei societăți de ameliorare sau a unei exploatații de ameliorare, autoritatea competentă ar trebui să primească o cerere de aprobare a cel puțin unui program de ameliorare.

[...]

- (34) Este necesar să se clarifice relațiile dintre crescători și societățile de ameliorare, în special pentru a asigura dreptul acestora de a participa la programul de ameliorare pe teritoriul geografic pentru care este aprobat programul și, în cazul în care este prevăzut un sistem de afiliere, pentru a asigura dreptul de afiliere a crescătorilor. Societățile de ameliorare ar trebui să dispună de norme pentru soluționarea litigiilor cu crescătorii care participă la programele lor de ameliorare și pentru asigurarea egalității de tratament a crescătorilor în cauză. De asemenea, acestea ar trebui să își stabilească propriile drepturi și obligații, precum și pe cele ale crescătorilor care participă la programele lor de ameliorare.”

- 4 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Obiect și domeniu de aplicare”, prevede la alineatul (1) litera (b):

„Prezentul regulament stabilește:

[...]

- (b) norme privind recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare și privind aprobarea programelor lor de ameliorare;”.

- 5 Articolul 2 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții”, prevede la punctele 5, 8, 9, 12 și 26:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

5. «societate de ameliorare» înseamnă orice asociație de crescători, organizație de ameliorare sau organism public, altul decât autoritățile competente, care este recunoscut de către autoritatea competentă a unui stat membru în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) în scopul desfășurării unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură înscrise în registrul genealogic (registrele genealogice) condus(e) sau înființat(e) de aceasta;

[...]

8. «autorități competente» înseamnă autoritățile unui stat membru cărora, în conformitate cu prezentul regulament, le revine răspunderea în ceea ce privește:

- (a) recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare și aprobarea programelor de ameliorare desfășurate de acestea cu animale de reproducție;

[...]

9. «animal de reproducție de rasă pură» înseamnă un animal care este înscris sau înregistrat și eligibil pentru a fi înscris în secțiunea principală a unui registru genealogic;

[...]

12. «registru genealogic» înseamnă:

- (a) orice registru genealogic pentru animale din speciile bovină, ovină, caprină sau ecvină, orice arhivă sau suport de date, care este condus de o societate de ameliorare și este alcătuit dintr-o secțiune principală și, dacă societatea de ameliorare decide acest lucru, dintr-una sau mai multe secțiuni suplimentare pentru animale din aceeași specie care nu sunt eligibile pentru a fi înscrise în secțiunea principală;

[...]

26. «program de ameliorare» înseamnă un set de acțiuni sistematice, inclusiv înregistrarea, selecția, ameliorarea animalelor de reproducție și de material germinativ provenit de la acestea și schimburile de animale de reproducție și de material germinativ provenit de la acestea, concepute și puse în aplicare cu scopul de a menține sau îmbunătăți caracteristicile fenotipice și/sau genotipice dorite ale populației de reproducție țintă.”

6 Capitolul II din același regulament, intitulat „Recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare în statele membre și aprobarea programelor de ameliorare”, cuprinde articolele 4-12.

7 Articolul 4 din Regulamentul 2016/1012, intitulat „Recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare”, are următorul cuprins:

„(1) În cazul animalelor de reproducție de rasă pură, asociațiile de crescători, organizațiile de ameliorare sau organismele publice pot solicita autorităților competente să fie recunoscute ca societate de ameliorare.

[...]

(3) Autoritățile competente evaluează cererile menționate la alineatul (1). Acestea recunosc drept societate de ameliorare oricare candidat menționat la primul paragraf de la alineatul (1) și drept exploatație de ameliorare oricare candidat menționat la al doilea paragraf de la alineatul (1) care îndeplinește următoarele cerințe:

- (a) își are sediul pe teritoriul statului membru în care este situată autoritatea competentă;
- (b) demonstrează în cererea sa că este în conformitate cu cerințele stabilite în partea 1 din anexa I în ceea ce privește programele sale de ameliorare pentru care intenționează să solicite aprobare în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) [...];
- (c) cererea sa conține, în ceea ce privește fiecare program de ameliorare pe care intenționează să îl desfășoare, un proiect de program de ameliorare care include informațiile menționate în partea 2 din anexa I [...];
- (d) atunci când depune cererea menționată la alineatul (1) din prezentul articol, transmite o cerere de aprobare a cel puțin unuia dintre programele de ameliorare pe care intenționează să le desfășoare, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2).”

8 Potrivit articolului 8 din acest regulament, intitulat „Aprobarea programelor de ameliorare desfășurate de societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare”:

„(1) O societate de ameliorare sau o exploatație de ameliorare depune cererea de aprobare a programului său de ameliorare la autoritatea competentă care a recunoscut societatea de ameliorare sau exploatația de ameliorare în conformitate cu articolul 4 alineatul (3).

[...]

(3) Autoritatea competentă menționată la alineatul (1) evaluează aceste programe de ameliorare și le aprobă dacă:

- (a) acestea urmăresc unul sau mai multe din următoarele obiective:
  - (i) în cazul animalelor de reproducție de rasă pură:
    - ameliorarea rasei;
    - conservarea rasei;

– [...]

[...]

- (b) descriu în detaliu obiectivele selecției și ameliorării;
- (c) respectă cerințele prevăzute în partea 2 din anexa I [...]

[...]

(5) Dacă timp de cel puțin 24 de luni nu există crescători care participă la un program de ameliorare aprobat în conformitate cu alineatul (3) și care își păstrează animalele de reproducție în exploatații amplasate într-o anumită parte a teritoriului geografic, autoritatea competentă menționată la alineatul (1) poate solicita societății de ameliorare sau exploatației de ameliorare în cauză să modifice teritoriul geografic al programului său de ameliorare astfel încât să nu includă partea respectivă.”

- 9 Articolul 10 din regulamentul menționat, intitulat „Derogări de la articolul 8 alineatul (3) privind aprobarea programelor de ameliorare”, prevede:

„(1) Prin derogare de la articolul 8 alineatul (3), autoritatea competentă care a recunoscut o societate de ameliorare în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) poate refuza aprobarea unui program de ameliorare al respectivei societăți de ameliorare care este în conformitate cu cerințele prevăzute în partea 2 din anexa I [...], dacă programul de ameliorare al societății de ameliorare în cauză riscă să compromită un program de ameliorare desfășurat de o altă societate de ameliorare pentru aceeași rasă care a fost deja aprobat în statul membru respectiv în ceea ce privește cel puțin unul din următoarele:

- (a) caracteristicile esențiale ale rasei sau principalele obiective ale programului de ameliorare;
- (b) conservarea rasei respective sau a diversității genetice din cadrul acelei rase; sau
- (c) în cazul în care programul de ameliorare urmărește conservarea rasei respective, implementarea efectivă a programului de ameliorare în cauză:
  - (i) în cazul unei rase pe cale de dispariție; sau
  - (ii) în cazul unei rase autohtone care nu este întâlnită frecvent într-una sau mai multe regiuni ale Uniunii.

(2) În sensul alineatului (1), autoritatea competentă ia în considerare în mod corespunzător următoarele:

- (a) numărul programelor de ameliorare aprobate deja pentru rasa respectivă în statul membru în cauză;
- (b) mărimea populațiilor de reproducție cuprinse de aceste programe de ameliorare;
- (c) aportul genetic potențial al altor programe de ameliorare desfășurate de alte societăți de ameliorare pentru aceeași rasă în alte state membre sau de organisme de ameliorare în țări terțe.”

10 Articolul 13 din același regulament, intitulat „Drepturile crescătorilor care participă la programele de ameliorare aprobate în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) [...]”, prevede:

„(1) Crescătorii au dreptul de a participa la un program de ameliorare aprobat în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) [...], cu condiția ca:

- (a) animalele lor de reproducție să se afle în exploatații amplasate pe teritoriul geografic al programului de ameliorare respectiv;
- (b) animalele lor de reproducție să aparțină rasei, în cazul animalelor de reproducție de rasă pură [...] care face obiectul programului de ameliorare respectiv.

(2) Crescătorii care participă la programele de ameliorare aprobate în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) [...] au dreptul:

- (a) de înscriere a animalelor lor de reproducție de rasă pură în secțiunea principală a registrului genealogic stabilit pentru rasa respectivă de societatea de ameliorare în conformitate cu articolele 18 și 20;

[...]

(3) Pe lângă drepturile prevăzute la alineatele (1) și (2), atunci când normele societății de ameliorare sau exploatației de ameliorare prevăd afilierea, crescătorii menționați la alineatul (1) au, de asemenea, dreptul:

- (a) de a deveni membri ai respectivei societăți de ameliorare sau exploatații de ameliorare;
- (b) de a participa la definirea și dezvoltarea programului de ameliorare în conformitate cu normele de procedură menționate în anexa I partea 1 secțiunea B punctul 1 litera (b).”

11 Articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul 2016/1012 prevede:

„Societățile de ameliorare nu refuză înscrierea în secțiunea principală a registrelor lor genealogice a unui animal de reproducție de rasă pură pe motiv că acesta este deja înscris în secțiunea principală a unui alt registru genealogic pentru aceeași rasă [...]”

12 Anexa I la acest regulament, intitulată „Recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare și aprobarea programelor de ameliorare menționate în capitolul II”, cuprinde trei părți.

13 Partea 1 a acestei anexe, intitulată „Cerințe privind recunoașterea societăților de ameliorare și a exploatațiilor de ameliorare menționate la articolul 4 alineatul (3) litera (b)”, prevede:

„A. Asociațiile de crescători, organizațiile de ameliorare, exploatațiile private care își desfășoară activitatea în sisteme de producție închise și organisme publice îndeplinesc următoarele condiții:

[...]

- 4. au, pentru fiecare program de ameliorare un efectiv suficient de mare de animale de reproducție în teritoriile geografice care urmează să fie vizate de programele de ameliorare respective;

[...]

B. În plus față de cerințele menționate la secțiunea A:

1. asociațiile de crescători, organizațiile de ameliorare și organismele publice îndeplinesc următoarele condiții:

- (a) dispun de un număr suficient de crescători care participă la fiecare dintre programele lor de ameliorare;
- (b) au adoptat norme de procedură pentru:
  - (i) a reglementa soluționarea litigiilor cu crescătorii care participă la programele lor de ameliorare;
  - (ii) a asigura egalitatea de tratament pentru crescătorii care participă la programele lor de ameliorare;
  - (iii) a stabili drepturile și obligațiile crescătorilor care participă la programele lor de ameliorare, precum și ale societății de ameliorare sau ale exploatației de ameliorare;
  - (iv) a stabili drepturile și obligațiile crescătorilor care sunt membri atunci când se prevede un sistem de afiliere a crescătorilor.

2. Normele de procedură menționate la punctul 1 litera (b) nu se opun ca acești crescători:

- (a) să aibă libertatea de a alege selecția și reproducția animalelor lor de ameliorare;

[...]

14 Potrivit părții 2 a respectivei anexe, intitulată „Cerințe privind aprobarea programelor de ameliorare desfășurate de societățile de ameliorare și de exploatațiile de ameliorare menționate la articolul 8 alineatul (3) [...]”:

„1. Programul de ameliorare menționat la articolul 8 alineatul (3) [...] conține:

- (a) informații privind obiectivul său, care constă în conservarea rasei, ameliorarea rasei sau a hibridului, crearea unei noi rase sau a unui nou hibrid, reconstituirea unei rase sau o combinație între mai multe dintre aceste obiective;

[...]

2. Programul de ameliorare vizează un efectiv suficient de mare de animale de reproducție și un număr suficient de crescători pe teritoriul geografic pe care se desfășoară sau se prevede că se va desfășura.”

Dreptul român

15 Legea zootehniei nr. 32/2019 din 16 ianuarie 2019 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 21 ianuarie 2019), în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiul principal, prevede la articolul 7:

„Societățile de ameliorare/Exploatațiile de ameliorare și asociațiile/organizațiile crescătorilor de animale sunt recunoscute de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin autoritatea competentă a statului în zootehnie, ca parteneri în elaborarea politicilor, strategiilor, a programelor de creștere și a politicilor pe produs.”

16 Potrivit articolului 21 din această lege:

„Organizarea și desfășurarea activității de ameliorare și reproducție a animalelor se realizează în conformitate cu legislația Uniunii Europene și cu cea națională.”

17 Articolul 24 din legea menționată prevede:

„(1) „Recunoașterea societăților de ameliorare, exploatațiilor de ameliorare și aprobarea programelor de ameliorare se realizează de către autoritatea competentă a statului în zootehnie, în conformitate cu legislația Uniunii Europene.

(2) Autoritatea competentă a statului în zootehnie evaluează și aprobă programele de ameliorare depuse de o societate de ameliorare/exploatație de ameliorare numai dacă sunt îndeplinite următoarele aspecte:

a) acestea urmăresc unul sau mai multe din următoarele obiective:

1. ameliorarea rasei/liniei/hibridului;
2. conservarea rasei/liniei;

[...]

(3) Autoritatea competentă a statului în zootehnie care a recunoscut o societate de ameliorare poate refuza aprobarea unui program de ameliorare dacă programul de ameliorare al societății în cauză riscă să compromită un program de ameliorare desfășurat de o altă societate pentru aceeași rasă, care a fost deja aprobat, în ceea ce privește cel puțin unul dintre următoarele aspecte:

- a) caracteristicile esențiale ale rasei sau principalele obiective ale programului de ameliorare;
- b) conservarea rasei sau a diversității genetice din cadrul acelei rase;
- c) în cazul unei rase pe cale de dispariție sau al unei rase autohtone care nu este întâlnită frecvent.

(4) În sensul prevederilor alineatului (3), autoritatea competentă a statului în zootehnie ia în considerare următoarele aspecte:

- a) numărul programelor de ameliorare aprobate deja pentru rasa respectivă;
- b) mărimea populațiilor de reproducție cuprinse de aceste programe de ameliorare;”.

18 Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu” din 29 decembrie 2014 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 21 din 12 ianuarie 2015), în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiul principal, prevedea la articolul 1 alineatul (1):

„[Agenția pentru Zootehnie], înființată potrivit articolului 8 din [Legea nr. 139/2014 privind unele măsuri pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia, din 15 octombrie 2014 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr 758 din 20 octombrie 2014)], cu modificările ulterioare, este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.”

19 Articolul 5 din această hotărâre a guvernului prevede la literele a) și i):

„Potrivit domeniului său de activitate, în condițiile legii, [Agenția pentru Zootehnie]:

a) recunoaște societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare în scopul desfășurării unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură înscrise în registrul genealogic/registrele genealogice sau a unui program de ameliorare cu porci de reproducție hibridi înregistrați în registrul zootehnic/registrele zootehnice condus/condușe sau înființat/înființate de aceasta;

[...]

i) aprobă programele de ameliorare cu animale de reproducție desfășurate de societățile de ameliorare și exploatațiile de ameliorare recunoscute;”.

Litigiul principal și întrebările preliminare

20 Prin Decizia din 24 noiembrie 2020, Agenția pentru Zootehnie a recunoscut GT ca societate de ameliorare, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2016/1012, în scopul realizării unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură de bovine „Bălțată Românească” (denumit în continuare „programul de ameliorare al GT”). Prin Decizia din 2 decembrie 2020 (denumită în continuare, împreună cu Decizia din 24 noiembrie 2020, „deciziile în cauză”), această agenție a aprobat programul respectiv.

21 Asociația BR, în calitate sa de societate de ameliorare recunoscută de Agenția pentru Zootehnie, al cărei program de ameliorare pentru aceeași rasă de bovine „Bălțată Românească”, care fusese aprobat în anul 2011, era încă în curs de desfășurare, a introdus o acțiune împotriva deciziilor în cauză la Curtea de Apel Brașov (România), care este instanța de trimitere.

22 În susținerea acțiunii formulate, această asociație a arătat în esență că programul de ameliorare al GT, care privea aceeași rasă de animale de reproducție, aceeași arie geografică, și anume teritoriul României, și care urmărea același obiectiv de ameliorare a rasei în cauză ca și propriul program de ameliorare, risca să compromită acest din urmă program prin faptul că aprobarea sa ar fi determinat retragerea unui număr important de crescători din programul de ameliorare al asociației menționate și ar fi cauzat un prejudiciu financiar grav.

23 Instanța de trimitere precizează de la bun început că, în speță, potrivit concluziei unui raport de expertiză emis de serviciul intern al Agenției pentru Zootehnie, „programul de ameliorare [al GT] riscă să compromită programul de ameliorare al [asociației BR], pentru motivul fragmentării populației supuse ameliorării, care, cu cât este mai mică, cu atât duce la apariția consangvinizării, cu efecte în diminuarea progresului genetic; cele două programe nu sunt identice, se desfășoară în mare parte pe aceeași arie geografică a României, existând și suprapuneri, însă existența unui singur program de ameliorare pentru aceeași rasă este mai eficientă decât coexistența mai multor astfel de programe”.

24 Ea arată de asemenea că o cerere de suspendare a executării deciziilor în cauză a fost prezentată de asociația BT în fața Secției de contencios administrativ și fiscal a acestei instanțe și că această cerere a fost respinsă, printr-o decizie din 4 iunie 2021, pentru motivul că, contrar susținerilor acestei asociații, pe de o parte, procedurile de recunoaștere a unei societăți de ameliorare și de

aprobare a programului sau a programelor sale de ameliorare nu s-ar efectua concomitent, cea de a doua dintre aceste proceduri trebuind să intervină, conform articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012, ulterior celei dintâi și, pe de altă parte, programul de ameliorare al GT ar fi îndeplinit corespunzător cerința prevăzută în anexa I partea 1 secțiunea A punctul 4 din acest regulament, legată de existența unui număr suficient de mare de animale de reproducție în teritoriul geografic vizat de acest program, ceea ce, în speță, ar fi dovedit prin faptul că GT comunicase Agenției pentru Zootehnie o listă cu animale ai căror crescători solicitaseră participarea la programul său de ameliorare. Din decizia de trimitere reiese de asemenea că recursul formulat de asociația menționată împotriva acestei decizii la Înalta Curte de Casație și Justiție (România) a fost respins de aceasta printr-o decizie din 5 aprilie 2022.

- 25 Instanța de trimitere subliniază însă că, într-o cauză similară celei în discuție în litigiul principal, Secția de contencios administrativ și fiscal a acestei instanțe a adoptat o abordare contrară, admitând cererile prin care aceeași asociație contesta recunoașterea unei alte asociații de crescători de bovine ca societate de ameliorare, precum și aprobarea programului de ameliorare al acesteia din urmă. Un recurs declarat în acea cauză s-ar afla în prezent pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.
- 26 Având în vedere elementele care precedă, instanța de trimitere ridică, pe de o parte, problema condițiilor care guvernează recunoașterea societăților de ameliorare. Aceasta se întreabă în special dacă dispozițiile articolului 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul 2016/1012, citite în lumina considerentului (21) și a anexei I partea 1 secțiunea A punctul 4 din acest regulament, trebuie interpretate în sensul că o entitate poate fi recunoscută ca societate de ameliorare dacă, la momentul depunerii cererii de recunoaștere, aceasta are ca proiect numai să facă să participe la programul său de ameliorare, prin semnarea unor cereri sau a unor angajamente în acest scop, crescători de animale care participă deja la un alt program de ameliorare aprobat, realizat de o altă societate de ameliorare, sau în sensul că recunoașterea nu poate fi obținută decât dacă crescătorii respectivi fac parte efectiv din „portofoliul” entității care solicită recunoașterea la data cererii de recunoaștere.
- 27 Pe de altă parte, instanța de trimitere ridică problema condițiilor care guvernează aprobarea programelor de ameliorare. În această privință, întemeindu-se pe dispozițiile articolului 13 din Regulamentul 2016/1012, interpretate în lumina considerentului (24) și a anexei I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din acest regulament, ea se întreabă, în primul rând, dacă crescătorii de animale de rasă pură au libertatea de a alege să părăsească un program de ameliorare deja aprobat pentru a participa la un alt program de ameliorare în curs de aprobare. În ipoteza în care această libertate ar exista, ar fi necesar să se stabilească în ce măsură ea ar putea fi eventual limitată de necesitatea, prevăzută la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012, interpretat în lumina considerentului (21) al acestui regulament, de a nu compromite un program de ameliorare deja în curs.
- 28 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema interpretării expresiei „poate refuza”, utilizată la acest articol 10 alineatul (1). Ea se întreabă în special dacă această expresie lasă să se înțeleagă că autoritatea națională competentă dispune de o anumită marjă de apreciere în scopul aprobării programelor de ameliorare sau dacă această autoritate este obligată să refuze aprobarea unui nou program de ameliorare dacă acesta riscă să compromită un program deja existent.
- 29 În al treilea și ultimul rând, instanța menționată ridică problema posibilei coexistențe a mai multor programe de ameliorare pentru aceeași rasă de animale de reproducție și același teritoriu geografic și care urmăresc obiective similare, legate de ameliorarea rasei în cauză.

30 În aceste condiții, Curtea de Apel Brașov a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarele întrebări preliminare:

- „1) Prevederile articolului 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul [2016/1012], citite împreună cu cele ale anexei I partea 1 secțiunea A punctul 4 și ale considerentului (24) din expunerea de motive a regulamentului, se interpretează în sensul că poate fi recunoscută o societate de ameliorare chiar dacă aceasta are doar în proiect atragerea, prin semnarea unor cereri sau angajamente în acest sens, a unor crescători înscriși deja într-un alt program de ameliorare aprobat altei societăți sau este necesar ca, la data depunerii cererii de recunoaștere, acei crescători să facă parte efectiv din portofoliul societății care solicită recunoașterea?
- 2 Dispozițiile articolului 13 și cele ale anexei I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din Regulamentul 2016/1012, citite împreună cu cele ale considerentului (24) din expunerea de motive a regulamentului, se interpretează în sensul că li se recunoaște crescătorilor o libertate de alegere între programele de ameliorare a rasei la care să își înscrie animalele de reproducție de rasă pură, iar, în caz afirmativ, poate această libertate să fie limitată de necesitatea de a nu fi afectat ori compromis un program de ameliorare la care acei crescători participă deja, prin trecerea sau promisiunea de trecere a acestora la un alt program de ameliorare, care ar urma să fie aprobat?
- 3) Prevederile articolului 10 alineatul (1), citite împreună cu cele ale [considerentului] (21) al expunerii de motive a Regulamentului 2016/1012, trebuie interpretate în sensul că, în cazul constatării existenței vreunui dintre cazurile prevăzute la articolul 10 alineatul (1) literele (a)-(c), autoritatea competentă care a recunoscut societatea de ameliorare este obligată să refuze aprobarea programului de ameliorare care riscă să compromită un alt astfel de program sub acele aspecte sau folosirea expresiei „poate refuza” are semnificația că îi conferă autorității o marjă de apreciere discreționară în această privință?
- 4) Prevederile articolului 8 și ale articolului 10 din Regulamentul 2016/1012, citite împreună cu considerentul (21) din expunerea de motive a aceluiași regulament, se interpretează în sensul că, în situația în care într-un stat membru există deja în desfășurare un program de ameliorare având ca obiectiv principal ameliorarea rasei, este permisă aprobarea unui nou program de ameliorare pentru aceeași rasă, în același stat (pentru același teritoriu geografic), având ca obiectiv principal tot ameliorarea rasei, în cadrul căruia vor putea fi selecționate animale de reproducție din programul de ameliorare aflat deja în desfășurare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

31 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul 2016/1012, coroborat cu anexa I partea 1 din acest regulament și în lumina considerentului (24) al regulamentului menționat, trebuie interpretat în sensul că se opune recunoașterii ca societate de ameliorare a unui solicitant care, pentru a dovedi că dispune de un efectiv suficient de mare de animale de reproducție și de un număr suficient de crescători, se prevalează de angajamente de participare semnate de crescători deja înscriși într-un program de ameliorare al unei alte societăți de ameliorare recunoscute.

Cu privire la admisibilitate

- 32 Guvernul român susține, cu titlu principal, că prima întrebare este inadmisibilă în esență pentru motivul că un răspuns la această întrebare nu este necesar pentru soluționarea litigiului principal. Potrivit acestui guvern, instanța de trimitere ar fi chemată să efectueze numai verificări de ordin factual și ar dispune, în plus, de informații pertinente pentru a aprecia respectarea cerințelor stabilite de Regulamentul 2016/1012 în ceea ce privește numărul de crescători și de animale necesar în vederea recunoașterii unei societăți de ameliorare. Pe de altă parte, această întrebare ar fi redundantă în raport cu a treia și cu a patra întrebare preliminară.
- 33 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale, instituită la articolul 267 TFUE, numai instanța națională sesizată cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este în principiu obligată să se pronunțe (Hotărârea din 18 aprilie 2024, Girelli Alcool, C-509/22, EU:C:2024:341, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 34 Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de relevanță. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea sau aprecierea validității unei dispoziții a dreptului Uniunii Europene care îi este solicitată nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 18 aprilie 2024, Girelli Alcool, C-509/22, EU:C:2024:341, punctul 33 și jurisprudența citată).
- 35 În speță, trebuie să se constate că prima întrebare privește interpretarea Regulamentului 2016/1012 și urmărește să clarifice cerințele în materie de probă necesare pentru recunoașterea ca societate de ameliorare.
- 36 În această privință, interpretarea solicitată a dreptului Uniunii pare să prezinte o legătură cu obiectul litigiului principal, care privește recunoașterea GT ca societate de ameliorare în temeiul acestui regulament. Întrebarea adresată urmărește tocmai să clarifice cerințele prevăzute de regulamentul menționat. În plus, nu reiese nicidecum din dosarul prezentat Curții că problema ar fi de natură ipotetică. Pe de altă parte, cererea de decizie preliminară cuprinde elementele de fapt și de drept necesare pentru a-i permite Curții să răspundă la întrebarea adresată. În sfârșit, împrejurarea că aceeași întrebare ar fi redundantă în raport cu alte întrebări adresate în aceeași cerere de decizie preliminară nu are incidență asupra admisibilității sale. În aceste condiții, prezumția de relevanță amintită la punctul 34 din prezenta hotărâre nu poate fi repusă în discuție.
- 37 Rezultă că prima întrebare este admisibilă.

Cu privire la fond

- 38 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, interpretarea unei dispoziții a dreptului Uniunii impune să se țină seama nu numai de termenii săi, ci și de contextul în care se înscrie, precum și de obiectivele și de finalitatea pe care le urmărește actul din care aceasta face parte. Geneza unei dispoziții de drept al Uniunii poate, de asemenea, să dezvăluie elemente relevante pentru interpretarea sa (Hotărârea din 11 ianuarie 2024, Inditex, C-361/22, EU:C:2024:17, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 39 În temeiul articolului 4 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul 2016/1012, autoritățile competente recunosc drept societate de ameliorare oricare solicitant care îndeplinește cerințele prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții.
- 40 Articolul 4 alineatul (3) litera (b) din acest regulament prevede că cererea de recunoaștere trebuie să demonstreze că solicitantul îndeplinește cerințele prevăzute în partea 1 din anexa I la regulamentul menționat pentru programele de ameliorare pentru care acest solicitant intenționează să solicite aprobarea.
- 41 În conformitate cu anexa I partea 1 secțiunea A punctul 4 din același regulament, solicitantul trebuie să dispună de un efectiv suficient de mare de animale de reproducție în teritoriile geografice care urmează să fie vizate de programele de ameliorare respective. În plus, în temeiul anexei I partea 1 secțiunea B punctul 1 litera (a) din Regulamentul 2016/1012, solicitantul trebuie să dispună de un număr suficient de crescători care participă la fiecare dintre programele sale de ameliorare. Trebuie amintit, în acest context, că instanța națională este cea căreia îi revine sarcina de a verifica dacă aceste cerințe sunt sau nu sunt îndeplinite în fiecare caz în parte.
- 42 Modul de redactare a articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul 2016/1012 nu se opune, așadar, ca dovada referitoare la dispunerea de un efectiv suficient de mare de animale de reproducție și de un număr suficient de mare de crescători să se întemeieze pe angajamente de participare semnate de crescători deja înscrși într-un program de ameliorare al unei alte societăți de ameliorare recunoscute și care nu au aderat, așadar, în mod formal la societatea solicitantă în calitate de membri.
- 43 În ceea ce privește contextul în care se înscrie această dispoziție, este necesar să se arate că, potrivit considerentului (24) al Regulamentului 2016/1012, solicitanții ar trebui să fie recunoscuți ca societăți de ameliorare doar „în cazul în care la programele lor de ameliorare participă crescători”. Cu toate acestea, din cuprinsul articolului 8 alineatul (5) din acest regulament reiese că este posibilă desfășurarea unui program de ameliorare aprobat de autoritatea națională competentă timp de cel puțin 24 luni fără ca vreun animal să participe la acesta.
- 44 În plus, reiese de asemenea din considerentul (34), din articolul 13 alineatul (3) și din anexa I partea 1 secțiunea B punctul 1 litera (b) subpunctul (iv) din regulamentul menționat că participarea crescătorilor de animale nu impune în mod necesar afilierea acestora, în calitate de membri, la o societate de ameliorare, astfel încât apartenența formală la o asemenea societate nu poate fi determinantă în vederea aprecierii respectării de către o asemenea societate a condițiilor de recunoaștere prevăzute de regulamentul menționat.
- 45 În sfârșit, este necesar să se constate de asemenea că din considerentul (32) al Regulamentului 2016/1012 reiese că recunoașterea societății de ameliorare ar trebui să fie disociată de aprobarea programului sau a programelor sale de ameliorare.

- 46 În ceea ce privește obiectivele urmărite de Regulamentul 2016/1012, este necesar să se arate că, în lumina considerentului său (1), acesta urmărește să promoveze creșterea, printre altele, a bovinelor prin încurajarea, în acest scop, a utilizării animalelor de reproducție de rasă pură. În plus, potrivit primei și celei de a doua teze ale considerentului (21) al acestui regulament, dreptul unei societăți de ameliorare sau al unei exploatații de ameliorare care îndeplinește criteriile stabilite de a fi recunoscută ca atare ar trebui să reprezinte un principiu fundamental al dreptului Uniunii în domeniul ameliorării animalelor și al pieței interne. Protecția activității economice a unei societăți de ameliorare recunoscute existente nu ar trebui să justifice refuzul autorității competente de a recunoaște o societate de ameliorare suplimentară pentru aceeași rasă sau încălcarea principiilor care reglementează piața internă. Reiese de asemenea din considerentul (31) al regulamentului menționat că acesta urmărește să asigure libertatea antreprenorială și înlăturarea obstacolelor în calea liberei circulații a animalelor de reproducție și a materialului germinativ provenit de la acestea.
- 47 Urmărirea obiectivelor de încurajare a creșterii și de dezvoltare a comercializării bovinelor în schimburile intracomunitare presupune astfel existența, în diferitele state membre, a unui număr suficient de societăți de ameliorare. În acest context, Regulamentul 2016/1012 este favorabil recunoașterii unor noi societăți de ameliorare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Zuchtverband für Ponys, C-216/02, EU:C:2004:703, punctele 32 și 33).
- 48 Astfel, dacă o cerere de recunoaștere ar putea fi refuzată pentru simplul motiv că se întemeiază pe angajamente de participare semnate de crescători deja înscriși în cadrul unui program de ameliorare pentru aceeași rasă al unei alte societăți de ameliorare deja recunoscute, realizarea obiectivelor menționate în considerentele (1), (21) și (31) ale Regulamentului 2016/1012 ar putea fi compromisă.
- 49 Având în vedere considerațiile care precedă, se impune ca la prima întrebare să se răspundă că articolul 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul 2016/1012, coroborat cu anexa I partea 1 din acest regulament și în lumina considerentului (24) al regulamentului menționat, trebuie interpretat în sensul că nu se opune recunoașterii ca societate de ameliorare a unui solicitant care, pentru a dovedi că dispune de un efectiv suficient de mare de animale de reproducție și de un număr suficient de crescători, se prevalează de angajamente de participare semnate de crescători deja înscriși într-un program de ameliorare al unei alte societăți de ameliorare recunoscute.

Cu privire la întrebările a doua-a patra

- 50 Prin intermediul întrebărilor a doua-a patra, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 10 din Regulamentul 2016/1012, coroborat cu articolul 13 și cu anexa I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din acest regulament, precum și în lumina considerentelor (21) și (24) ale regulamentului menționat, trebuie interpretat în sensul că, pe de o parte, în cazul în care într-un stat membru este în desfășurare un program de ameliorare având ca obiectiv principal ameliorarea unei anumite rase de animale, autoritatea competentă a acestui stat poate aproba un nou program de ameliorare prezentat de o altă societate de ameliorare, care se referă la aceeași rasă de animale, privește același teritoriu geografic și urmărește același obiectiv și în cadrul căruia au fost selecționate animale de reproducție din cadrul efectivului de animale de reproducție al programului de ameliorare deja în curs, și, pe de altă parte, atunci când această recunoaștere riscă să compromită unul sau mai multe

dintre elementele prevăzute la literele (a)-(c) ale articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012, aceeași autoritate are obligația, iar nu posibilitatea, de a refuza recunoașterea noului program de ameliorare.

Cu privire la admisibilitate

- 51 Guvernul român susține că a doua întrebare este inadmisibilă în măsura în care răspunsul la această întrebare nu este necesar pentru soluționarea litigiului principal, iar întrebarea menționată este redundantă în raport cu a treia și cu a patra întrebare.
- 52 Pentru aceleași motive precum cele expuse la punctul 36 din prezenta hotărâre, este necesar să se constate că prezumția de relevanță a celei de a doua întrebări nu poate fi repusă în discuție. Această întrebare este, așadar, admisibilă.

Cu privire la fond

- 53 Trebuie arătat, în primul rând, că, deși în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Regulamentul 2016/1012 autoritatea competentă aprobă programele de ameliorare care îi sunt prezentate dacă sunt îndeplinite condițiile enumerate la literele (a)-(c) ale acestui alineat, articolul 10 din acest regulament prevede totuși o derogare în această privință, prevăzând, la alineatul (1), că autoritatea competentă care a recunoscut o societate de ameliorare poate refuza aprobarea unui program de ameliorare al respectivei societăți de ameliorare pentru motivul că acest program riscă să compromită un program de ameliorare desfășurat de o altă societate de ameliorare pentru aceeași rasă care a fost deja aprobat în statul membru respectiv, în ceea ce privește cel puțin unul dintre elementele menționate la literele (a)-(c) ale alineatului (1) al acestui articol 10.
- 54 Articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul 2016/1012 enumeră criteriile care trebuie luate în considerare de această autoritate pentru a aprecia existența unui astfel de risc, printre care figurează cele referitoare, pe de o parte, la numărul programelor de ameliorare deja aprobate pentru aceeași rasă în statul membru în cauză și, pe de altă parte, la mărimea populațiilor de reproducție cuprinse de aceste programe de ameliorare.
- 55 În al doilea rând, trebuie să se constate însă că considerentul (21) al Regulamentului 2016/1012 prevede în mod explicit posibilitatea aprobării unui „nou program de ameliorare” privind aceeași rasă de animale, care se referă la același teritoriu geografic și care urmărește același obiectiv ca și cele ale unui program de ameliorare deja existent. Reiese de asemenea din același considerent că legiuitorul Uniunii a intenționat să permită ca un astfel de program nou să poată fi preconizat cu animale de reproducție „care pot fi selecționate din populația de reproducție a societății de ameliorare care desfășoară deja un program de ameliorare al rasei în cauză”.
- 56 În acest context, articolul 18 din regulamentul menționat precizează, la alineatul (2), că „[s]ocietățile de ameliorare nu refuză înscrierea în secțiunea principală a registrelor lor genealogice a unui animal de reproducție de rasă pură pe motiv că acesta este deja înscris în secțiunea principală a unui alt registru genealogic pentru aceeași rasă”.
- 57 Pe de altă parte, reiese fără echivoc din cuprinsul articolului 13 alineatul (1) din același regulament că crescătorii de animale au dreptul de a participa la un program de ameliorare aprobat dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la literele (a) și (b) ale acestei dispoziții.

- 58 În al treilea rând, trebuie amintit că articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012 constituie o excepție de la regula generală prevăzută la articolul 8 alineatul (3) din acest regulament, potrivit căreia autoritatea competentă trebuie să aprobe programele de ameliorare care îi sunt prezentate dacă acestea îndeplinesc condițiile enumerate la literele (a)-(c) ale acestei din urmă dispoziții. Or, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, excepțiile sunt de strictă interpretare pentru ca regulile generale să nu fie golite de conținut [Hotărârea din 28 octombrie 2022, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Extrădare și *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, punctul 120 și jurisprudența citată].
- 59 În plus, articolul 10 alineatul (1) din regulamentul menționat utilizează expresia „poate refuza”. Pe de altă parte, considerentul (21) al aceluiași regulament abordează refuzul aprobării unui nou program de ameliorare în termeni limitativi, întrucât, potrivit modului său de redactare, autoritatea competentă a unui stat membru „ar trebui, în anumite cazuri specifice, să poată refuza aprobarea unui program de ameliorare suplimentar”.
- 60 Rezultă că Regulamentul 2016/1012 conferă autorităților competente ale statelor membre o marjă de apreciere care le permite să refuze aprobarea unui nou program de ameliorare, chiar dacă acesta îndeplinește condițiile prevăzute în anexa I la acest regulament, atunci când un astfel de program riscă să compromită un program de ameliorare deja existent, în ceea ce privește unul sau mai multe dintre elementele enumerate în mod exhaustiv la literele (a)-(c) ale alineatului (1) al acestui articol 10, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere. În afara acestor împrejurări, în conformitate cu articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul 2016/1012, autoritățile competente sunt obligate să aprobe programele de ameliorare care le sunt prezentate dacă acestea îndeplinesc condițiile enumerate la literele (a)-(c) ale alineatului (3) al acestui articol 8.
- 61 Având în vedere considerațiile care precedă, se impune ca la întrebările a doua-a patra să se răspundă că articolul 10 din Regulamentul 2016/1012, coroborat cu articolul 13 și cu anexa I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din acest regulament, precum și în lumina considerentelor (21) și (24) ale regulamentului menționat, trebuie interpretat în sensul că, pe de o parte, în cazul în care într-un stat membru este în desfășurare un program de ameliorare având ca obiectiv principal ameliorarea unei anumite rase de animale, autoritatea competentă a acestui stat poate aproba un nou program de ameliorare prezentat de o altă societate de ameliorare, care se referă la aceeași rasă de animale, privește același teritoriu geografic și urmărește același obiectiv și în cadrul căruia au fost selecționate animale de reproducție din cadrul efectivului de animale de reproducție al programului de ameliorare deja în curs, și, pe de altă parte, atunci când această recunoaștere riscă să compromită unul sau mai multe dintre elementele prevăzute la literele (a)-(c) ale articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012, aceeași autoritate are posibilitatea de a refuza recunoașterea noului program de ameliorare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 62 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

- 1) **Articolul 4 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibridi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”), coroborat cu anexa I partea 1 din acest regulament și în lumina considerentului (24) al regulamentului menționat,**

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune recunoașterii ca societate de ameliorare a unui solicitant care, pentru a dovedi că dispune de un efectiv suficient de mare de animale de reproducție și de un număr suficient de crescători, se prevalează de angajamente de participare semnate de crescători deja înscrși într-un program de ameliorare al unei alte societăți de ameliorare recunoscute.

- 2) **Articolul 10 din Regulamentul 2016/1012, coroborat cu articolul 13 și cu anexa I partea 1 secțiunea B punctul 2 litera (a) din acest regulament, precum și în lumina considerentelor (21) și (24) ale regulamentului menționat,**

trebuie interpretat în sensul că,

pe de o parte, în cazul în care într-un stat membru este în desfășurare un program de ameliorare având ca obiectiv principal ameliorarea unei anumite rase de animale, autoritatea competentă a acestui stat poate aproba un nou program de ameliorare prezentat de o altă societate de ameliorare, care se referă la aceeași rasă de animale, privește același teritoriu geografic și urmărește același obiectiv și în cadrul căruia au fost selecționate animale de reproducție din cadrul efectivului de animale de reproducție al programului de ameliorare deja în curs, și, pe de altă parte, atunci când această recunoaștere riscă să compromită unul sau mai multe dintre elementele prevăzute la literele (a)-(c) ale articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul 2016/1012, aceeași autoritate are posibilitatea de a refuza recunoașterea noului program de ameliorare.

von Danwitz

Xuereb

Kumin

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 29 iulie 2024.

Grefier

A. Calot Escobar

Președinte de cameră

T. von Danwitz